EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNTA

LISÄLAUSUNTO 11.10.2022

HE 143/2022 vp

Lakivaliokunta (5.10.2022 kuulemisessa) pyysi ottamaan kantaa kahteen kysymykseen. Ensinnäkin otan kantaa siihen, voisiko tekninen valvonta olla mahdollista liittää myös perusmuotoiseen lähestymiskieltoon. Kiellon määräämisen *edellytykset* ovat samat sekä perusmuotoisessa että laajennetussa lähestymiskiellossa (lain 2 §). Laajennettu lähestymiskielto määrätään, kun perusmuotoiseen kieltoon liittyvät *keinot* katsotaan riittämättömiksi uhan poistamiseksi.

Edellä kirjoitetun perusteella voisi olla perusteltua käyttää teknistä valvontaa myös perusmuotoisen lähestymiskiellon tehosteena. Ongelman aiheuttaa tekniikka. Ei liene olemassa tekniikkaa, joka hälyttäisi kieltoon määrätyn henkilön lähestyessä suojattua muualla kuin alueellisesti määritellyllä kiellon alueella. Tekninen valvonta edellyttää sitä, että on määritelty alue, jolle saapuminen hälyttää valvonnan. Laajennetussa lähestymiskiellossa määritellään alue, jolla kieltoon määrätty ei saa oleskella. Näin ollen katson, ettei teknistä valvontaa ainakaan nykytekniikan vallitessa voida liittää perusmuotoiseen lähestymiskieltoon.

Sen sijaan lienee mahdollista järjestää suojatulle nopea, matkapuhelimeen liitetty keino tehdä hätäkeskukseen hälytys, jos kieltoon määrätty lähestyy kiellolla suojattua. Kyseessä ei olisi ”turvanappi”, vaan matkapuhelimeen liitetty toiminto, jolla suojattu saisi nopean yhteyden hätäkeskukseen. Tällaisen teknisen yhteyden järjestäminen ei vaadi erillistä lainsäädäntöä, koska yhteyden järjestäminen ei mitenkään vaikuttaisi kieltoon määrätyn oikeuksiin.

Matti Tolvanen

OTT, rikos- ja prosessioikeuden professori

Itä-Suomen yliopisto, Oikeustieteiden laitos